

БЕОГРАДСКЕ

Општинске Новине

ГОД. XXXII.

БЕОГРАД, 8. НОВЕМБАР 1928.

БРОЈ 45.

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ

Годишња претплата	100.— дин
На пола године	50.— дин
Поједини број	2.— дин

Претплату ваља слати упутницом администрацији Узун Миркова бр. 1.
 А све кореспонденције Уредништву.
 Рукописи се не враћају.
 Неплаћена писма не примају се.

Општински задаци на пољу социјалне заштите

Ми смо у овоме листу већ у неколико махова дали извесне детаље о томе, како би се требало Одељење за Социјалну Политику О. Б. реорганизовати и омогућити, да ово Одељење постане централа за сва друштва у Београду и интересантно збориште свију радника на социјалној заштити. И у тим разматрањима долазили смо увек до констатација, да ово Одељење мора имати тако спроведену организацију, да шеф тога Одељења буде збиља Шеф Социјалне Заштите Општине Града Београда, а не назови шеф и административни чиновник са извесним и благајничким дужностима, јер се у овом задњем случају расплини; у целокупном раду своје не може да да махов за рад појединих добротворних установа и не може да се посвети довољно проучавању појединих питања, немајући ни времена да прати рад како праксе путем наших листова и часописа, а тако исто не може да доспе ни да обради у облику реферата материјал, стечен у искуству свом а поткрепљено радом и искуством других радника на социјалној заштити Сем тога, констатовано је, да шеф Одељења за Социјалну Политику мора имати помагаче у своје Одељењу у облику спремних референата за поједине гране социјалне заштите. У овоме смислу је буџет ове Општине за год. 1928. нешто предвидео: има три систематизована нова положаја са годишњом платом Дин. 3.000, што чини, са додацима, месечни доходак као хонорар тим референтима Дин. 1.800, разуме се бруто, без одбитака за порез и за Пенсиони Фонд. Буџет је одобрен од стране Миинстарства Финансија 31. авг. о. г. и из административних разлога није он још спроведен и није, према томе, ни попуњено место: 1. стараоца сиротиње, 2. реферанта за осигурање радника и 3. реферанта за опште занатске школе и културне установе у Београду.

Када се, међутим, жели одговарајућа радна снага за горње положаје, наставља се питање: да ли се могу довољно квалификовани, мислимо и на школску спрему и на практичан рад, и довољно свежје радне снаге наћи са горњим месечним хонорарима. Лица, дакле, која ће предано и са разумевањем бацити се на постављене задатке и својом иницијативом бити помагачи шефа, а у исто време добри резонатори шефа у разумевању и раду, при изложеним проблемима, по директиви шера. Другим речима, ваља имати такве помагаче, који својим евентуално ћошкастим схватањем или иначе неупутним поступцима, иожда, великом бирократизацијом у раду *ширају оно што шеф хоће, хвејоручи да се ради и како да*

Од решавања овога питања зависи и брзина у реорганизацији овога Одељења и брзина конкретним успесима у свима правцима социјалнога старања. Како се реши питање и положај шефа овог Одељења и како му се изађе на сусрет са избором његових референата јесте уско везан и рад одл. успеси целога Одељења.

Још једно важно питање морамо истаћи. Шеф мора имати и приручну библиотеку и органе за информативну службу. Сталне органе који ће по налозима шефа прибирати целокупни материјал о приликама и појединих молилаца помоћи, и о постављеним питањима конкретне податке доносити, да би сваки рад био поткрепљен и документован, по добивеним утисцима са лица места. *Мора се ово Одељење пошћуно еманциповати и ситраначких и пријатељских обзира како при постављењу чиновничтва, тако и при пошћуцима према свима молиоцима и лицима који су узбуђени за њега у земљишту.* На томе се ради; добра воља постоји код свију фактора у Општини, али се ипак не можемо потпуно еманциповати наших традиција и уобичајених навика.

Иако је у току ове године настојавало ово Одељење да развије сарадњу са свима приватним друштвима на пољу социјално-културне акције, ипак оно није потпуно успело. Сматра се, наиме, скоро у свима установама приватне иницијативе да је сарадња Општине исцрпљена у давању новчане потпоре а свака интензивнија интересовања за рад у појединим гранама делатности дотичнога друштва приватне иницијативе или се дипломатским осмехом и каквом округлом формулом одбија или се отворено говори: „Нама нису потребни саветници, имамо идеја и знамо добро радити, само нам дајте средства — новац.“ Међутим ово становиште је *пошћуно неусмено, јер је ношорна чињеница за свакога који и теорију и праксу социјалне полицике познаје, да се у Београду одвише површно, одвише на „пријатељској“ бази и одвите ћудљиво ради не познавајући довољно ни нашу социјалну законску основу за поједине гране социјалне полицике.* Свако то мисли да се са „здравим разумом“ све уме и може! Проучавање, прибирање снаге, улажење у компромис, под дејством конкретних, за дотично лице до тада непознатих чињеница, није у менталитету нашега просечнога социјалнога радника у Београду, — био он мушкога ики женскога пола. Ако се нешто и у најбољој намери приметити, са пуно такта и обазривости, тумачи се као да је дотични противник установе за коју се распитује и дубље интересује. То је већ тако и са том чињеницом мора свако да рачуна. Ова околност, међутим, чини посао у социјалној заштити у Београду тежим и мора се, стога, са више дипломатике и са више губљења времена поправљати и новим духом на раду у пракси вршити реофрму и реорганизацију. Дакле, опет већи број активних људи

од иницијативе и од већег такта и јачега животнога искуства ваља да има и Одељење за Социјалну Политику за своје сталне, поуздане раднике — чиновнике.

Сматрамо за потребно да истакнемо горње при публиковању једнога акта, упућена Одељењу за Социјалну Политику од стране Дома за Васпитање Малолетника у Београду. Ми ћемо цео акт, од речи до речи, објавити и по том наше примедбе ставити, формулишући тако, да у исто време отворимо анкету и по питањима додирнутих у уводнику броја од 22. X, „Београдских Општинских Новина.“

„Београд се по рату нагло увећао да већ данас има близу 300.000 становника. То се увећање и даље нагло развија и није далеко дан, када ће Београд бити милиони град са свима одликама живота једне тако многољудне вароши. По своје положају, као раскрсница толиких путева и као престоница велике и богате државе, он је примамљива тачка свих друштвених редова а по готову највише антисоцијалних елемената (оба пола и свих узраста). Непотребно је овде цитирати ко су и какви су ти антисоцијални елементи и зашто су такви и шта треба чинити да се они начине корисним члановима друштва. То су, мање више, познате ствари и свакоме лаику. Овоме пишу није то циљ већ следеће:

У Београду постоје многобројна друштва и установе које су ставиле себи у задатак извођење на пут свих антисоцијалних елемената или збрињавање слабих и беспомоћних. Како сва ова друштва имају Београд као средиште и како је већини баш Београд главно поље рада, то сматрамо, да је Београдска Општина у првоме реду у великој мери позвана да води старање о животу и раду ових установа. Београдска Општина то и чини у толико, што многе од тих установа новчано помаже да би боље свој задатак испуниле. Но ми сматрамо да то није довољно и да делокруг рада Општине за социјално старање треба да има већи обим. У првоме реду тај шири обим рада у почетку требао би, по нашем мишљењу, да је овај: Да се сва друштва и установе, које Општина помаже, доведу у ближу везу и створе, тако рећи, један савез под председништвом и директивом саме Општине — оди. њеног Одељења за социјалну помоћ. Наравно да се за овако што мора и само то Одељење приправити и развити да буде таква једна централа. У огромној се мери осећа одсуство једне овакве централе и једнога савеза друштава. Истина у овоме су смислу раније чињени покушаји али безуспешно.

Да то остваре, покушавало је Министарство Соц. Политике, Месна Државна Заштита Деце и Младежи, Друштво за заштиту сиротне деце, Народни Женски Савез и т. д. Сви који су пратили ову ствар сећају се многобројних скупова разних представника друштава (готово увек истих лица), који су сви остајали само на самоме по

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ко С

четку рада. Сећају се конгреса у сали „Наркито“, довођења и предавања уваженог социолога из Загреба, г. Шиловића и т. д. и т. д. и сећају се, да се то све као нека хронична болест свршавало, као што рекосмо, на самим почетцима. Међутим, Управа Дома види, да је зло у погледу невољника, којима треба социјалне заштите, тако велико, да је оно што се сада чини врло недовољно и да у овако великој вароши овакво стање не може и даље да остане и да нешто треба почети без обзира на нашу познату подвојеност и болесни расни сепаратизам и да је за сада Општина најзаинтересованија и најпозванија да ову ствар поведе и повољно до краја изведе, јер она једина сада располаже свима потребним средствима за ово извођење. Социјалне заштите, баш за оне најпотребитије, данас готово и нема, и поред толиких помпезних друштава и установа. На првоме месту, Општина не сме остати равнодушна у овоме погледу, јер су сви ти потребити заштите њени грађани и становници Београда и не смеју се оставити да пропадају и друге собом у пропаст повлаче да би на крају крајева ипак пали Општини не терет.

Како је Општина већ показала завидне резултате на свима пољима њене делатности, то се Управа Дома нада, да је и овај скромни али врло важан предлог дошао у прави час и у добре руке и да ће Општина и на овом преважном пољу показати исти интерес и успех.

Ову су представку потписали као председник Одбора Дома за Васпитавање Малолетника г. д-р Чед. Митровић, ректор Университета у Београду, као секретар Одбора г. Васа Лазаревић, начелник Мин. Унутрашњих Дела у пензији и одборник Општине Града Београда и најзад, и управник дома г. Мил. Никићевић.

Сва су ова господа одлични радници на нашем социјалном и културном пољу; извршни познаваоци прилика у Београду и њихов глас не може остати незапажен у нашој јавности. Из тих разлога сматрамо за целисходно да публикујемо њихов акт и да бисмо и на овај начин отворили анкету о социјалним приликама у Београду и о дужностима ове Општине око лечења социјалних зала.

Да установимо прво разнородне узроке социјалним новољима. Јер, ваља поставити тачну дијагнозу појединим болестима и лек преписати према узроцима, виновницима болести а не према симптомима. *Наш је принцип превентивизам, профилактично средство употребљавати у сузбијању социјалних зала, а палиативност јесте само подређено средство.* Није толико важно у беди дати тренутну помоћ у новцу, колико са помоћу у новцу, још боље у натури, дати дотично лице и омогућити да се искорене сви узроци његових недаћа и сви виновници његове беде. Из тих разлога ваља се позабавити са узроцима социјалних болести и по питању економно-правних и по питању етично-просветних делатности у социјалној заштити, јер хигијенско-санитетску страну препуштамо Санитетском Одељењу као компетентном форуму у Општини за оваква питања, и ако је спроведена, према досадашњим могућностима, сарадња и по тим питањима овога Одељења са Санитетским Одељењем.

Осим општих, за наше поратно време карактеристичних особина друштвених прилика: распојасаност на сваком пољу, у свима правцима, има се, сем општег пада породичних врлина, истаћи као главни узрок многих невоља: ¹⁾

1) да се наши и застарели, приликама нашим негодговарајући закони не поштују и не извршују

подједнако ни од власти, на то позване, а ни од појединаца — грађана наших.

2) Нонији закони и уредбе, поготову које се односе на социјално-радничка питања, *нису довољно познати грађанству, често их и властима не знају и не поштују и с тога је беда,* дисхармонија међу појединим групама нашег житељства још већа и као последица ових административних и судских поступака, — наглашавамо по духу антисоцијалних поступака услед неконсеквентности у спровођењу, услед алкавости у извршавању законских прописа, — наше полупатријархално друштво избацује и више и разнородније послове социјалном раднику, док је сама социјална политика у нас у пракси неорганизована и у дејству, према томе, слабија, недорасла у сузбијању социјалних болести.

Сем горњих општих узрок, да наведемо и за Београд специјалне узрочнике, зашто се социјално зло *теже* сузбија, иако Београд има сразмерно највише установа и организација у корист социјалног и културног подизања његова житељства. А ти су узроци:

3) И у Београду није консеквентно спроведена обавезна основна настава, те се, услед тога, ствара већи број мангупчића по улици.

4) Наше свештенство, специјално у Београду, услед тежих животних прилика, доста скупо обавља црквене обреде око брака, сахрана, те услед тога имамо доста друштвених зала, које бисмо иначе избегли. Факат је, да је црквени брак — са масом уверења, такса, свештеничких поклона — скуп и стога се често одлаже започети брачни живот да се легализује венчавањем. У доба привредне кризе и велике беспослености, где су иначе дисхармоније лакше могуће, лакше дође до разлаза и нових саживљења, те тако настала деца јесу стална потешкоћа у збрињавању невољника, јер нити је дома за такве случајеве, нити је тренутна новчана помоћ лек у сузбијању зала.

Услед законског прописа у Краљевини Србији, да се отац ванбрачног детета не сме тражити, и према томе, је жена остављена више ћеру мушкарца, јављају се веома многе невоље са рађањем ванбрачне деце. Док је пређе привилегија мушкараца била привилегија Србијанаца, то је сада и „Пречанских крајева“ где је патернитет установљавано, а по законским прописима и судски се приморавао и судски осуђује отац ванбрачног детета, да своје дете издржава, да плаћа или мајци или другоме за његово издржавање. Ове могућности у Београду нема, те је по овим случајевима предност и за остале крајеве наше Краљевине где је законски пропис друкчији, да затруднела девојка, и под видом веће дискретности под видом веће сигурности и због мноштва специјалиста лекара, болнице за породиле, роде у Београду, чиме се отац заводник отресе свих обавеза око издржавања свога ванбрачног детета.

То су чињенице, које дају и много послова социјалним радницима и изискују доста и материјалних жртава, јер оваке девојке-мајке остају брзо на улици без средстава и њихова деца пуне и о даништа и Дом Материнског Удружења а и тренутна помоћ Општине делом иде у оваке издатке.

По нашем је мишљењу задатак свију женских политичких и јачих женских културних установа и организација, да издејствују промену у овом питању, те да буде и отац, мушкарац, одговоран за новорођенче и да је дужан да се брине за његово издржавање.

6) Услед алкавости полицијских власти, услед отежаних судских а у многим чему пак млакошћу пастирске службе наших свештеника, а спорашћу у раду духовних судова по питањима развода брака, имамо у Одељењу много случајева да и брачни супружник остави у највећој беди своју супругу са одојчетом и другим малишанима самој себи. А он започне нови, — ванбрачним од-

носом — породични живот са другом особом.

Шта да се ради? Да ли да се упућује дотично лице на полицију и надлежни суд, да би ови приморали оца дужности и брижљивости према деци и жени? Или да само, повукавши конвенције после провере и истинитости тврдње остављење мајке, која није у стању да заслужи насušни хлеб — дајемо помоћи. Дајући, међутим помоћ Општина не лечи зло из корена јер без интензивне правне помоћи и интервенције у корист пострадале странке, да би она или што пре дошла до помирења или да се, ако су и канонски узроци на посреди за развод, њихови односи што пре разреше и деца да се збрину тако, да их не гурамо у мангупчиће са полупомоћним мерама, а жени да омогућимо нови живот и да је спасемо проституције или новог живота са каквим мушкарцем у ванбрачној вези по смештању овог или оног детета, које је задавало највише бриге дотичној напуштеној мајци а она је, у немогућности да сама живи, бачена нам у загрљај проституције или ванбрачног мужа.

Из праксе говоримо. Случајева има много; средстава Општина нема, њена организација није ни на тој висини у овој грани комуналне политике, да би гордијев чвор секла одлучно, резолутно и а уверењем да збиља спасава, заштићује све што је за заштиту, а да баца у руке власти оне који су виновници зла, те да и они испаштају: да осете неумесност њихових поступака. — Без оваке паралелне акције у оба правца а стојећи стално на прописима позитивних закона, не може се у нас подићи ни ауторитет законити профилактично, превентивно радити на социјалном пољу, сузбијајући узроке социјалних болести. — Читав комплекс правних питања има, која се морају решавати, а оделење нема дорасле чиновнике.

Наш грађански закон не даје довољно ослободила у пракси, да се небрижљиви отац или мајка примора на своју дужност, нити даје могућности власти да се у извесним — оправданим — приликама на позив једне или друге брачне стране или малолетног детета, меша у породичне односе.²⁾ Ни у случајевима кривица и прекршаја малолетника нисмо на висини са нашим законским прописима, а наши судови, опет, нису у пракси довољно слободни, држећи се буквално законских прописа и не хотећи да уваже и пр. судија ни тумачење чл. 6. Зак. о Заш. Државе онако како то Мин. Правде у једној Уредби тумачи, те је и заштита тих врста младежи у нас на веома млитавој основи и недовољна, иако је Дом за Васпитавање Малолетника у Београду једна изврсна установа на овоме пољу. Читави се проблеми јављају у теорији и пракси око ових потакнутих питања, која су тако често у Београду, као престоници и вароши са рапидним порастом популације и нехигијенским становима за радништво и шире кругове житељства. Помоћ је, с тога, свију фактора нашег јавног и културног живота потребна.

Услед већ под 3) напоменуте чињенице да у Београду у пракси није спроведена обавезна основна настава у том смислу, да је збиља приморано свако дете у доба школског узраста да посећује школу, настаје читав ред мангупчића. И ако се стално повећавају бројно основне школе, и ако се постојеће зграде проширују, ипак се из разних разлога не налазе сва деца у школи. Сама социјална заштита у школи није у рукама овог Одељења, што веома шкоди самој ствари. Ваља да је ово Одељење у тесној вези са сваком школом, са њачким склоништима и да се не догађа да једна породица прима на све стране а друга нигде. У овом је правцу чињен корак од стране Одељења, али се Школски Одбор од управитељи повлаче и истичу као да се ово Одељење меша у њихов школски рад. Не схвата се

²⁾ Види Др. А. П. Лазаревић, О државној интервенцији у породичним односима. Београд, 1927.

¹⁾ Нећемо ни да спомињемо структуру данашње капиталистичке организације у производњи и на основу тога све фазе циркулације добара, и у вези тим последице привредних криза, беспосленост итд., што укупно дају данас праузроке социјалних невоља. То се по себи разумје, а ми спомињемо више специјалне узроке и базу за нашу социјалну политичку акцију, којом се укрштавају опште потребе на специјалан начин.

координирани рад у школи и неће да се разуме, да је социјалан рад могућ као засебна чињеница у облику сарадње са учитељима, а да се не меша у учитељев васпитни и школски наставни посао. Дакле, и овде има вазда посла али се прво мора сузбити тешкоћа, мора се отопити лед и омогућити координирану сарадњу. У овом смислу се мора и школски буџет у будуће изменити, јер нема смисла да Општина има Социјално Одељење, а да ђачку заштиту индиректним субвенционисањем — путем Школског Одбора врши а да нема ни увида у рад.

Ми имамо вазда друштва у Београду за децју заштиту, али без одређеног систематског и планског рада, готово су без међусобне сарадње, те се своди, најзад, све на рад државе, области и Општине. Створен је н. пр. Одбор за Дечју Заштиту у мају о. г. који је приредио Дечји Дан. Да ли се чланови тога Одбора, сећају своје брошуре да ли су делегати разних друштва, репрезентовани у том Одбору, урадили што да се њихова брошура: Дечји Дан, растури?! — И то би радо хтео тај Одбор да утрапи некој општинској или државној установи. Сарадња, сарадња и опет семо сарадња, мора да је лозинка наших дана, док се или не тргну сви — сва удружења у Београду — и буду радили по принципу координационе сарадње или док се не онемогуће и за Општину и за државне установе те да буду приморани да или вегетирају или да ликвидирају. Tertium non datur

Из изнесених разлога види се, с једне стране, где лежи проблем а с друге и како се мора он начети, сецирати, даби свако од оних који хоће да ради, добио на детаљно проучавање и на детаљну обраду и у пракси оно за што је способан и организован. Без такве сарадње; без централизације и потребне деконцентрације појединих проблема успеха, стварнога напретка не може да буде, те поздрављамо жељу и предлог господице из Друштва за Васпитање Малолетника. Али како да се то централизовање социјалнога рада спроведе у Одељењу за Социјалну Политику Б. О.?

А да будемо конкретни, изнећемо неке случајева из наше међусобне везе.

Неколико погледа по катастарском питању О. Б.

Посматра инжињер М. Х. Видојковић.

Без коментара.

(Види Београдске Општ. Новине од 16.6; 5.9; 16.9; 1.10; 6.10; 15. 10. и 22.10.1928., т.ј. бројеве 31, 39., 40., 41., 42., 43. и 44.)

(Види скицу).

Особље.

По тражењу техн. Управе О. Б. (Т. У. Бр. 2753; 4. 6. 1926. г.) Главна Управа Удружења Геометара Краљ. С. Х. С., по саслушању прве шире конференције Удружења Геометара (17. 6. 1927. г.), по овоме питању овакво је мишљење доставила Техн. Управи:

Особље Катастарског Одељења. Све особље мора да је квалификовано. Првенствено шеф да је стручњак, који познаје све катастарске правилнике, како би могао да целокупно особље контролише да ли једино ради по овим, у геодеској науци, примљеним методама. За овај посао службеници мора да су са Техничких Школа у којима су радили Геодезију, или пак они, који су у пракси показали да су са успехом вршили послове, какве катастарски правилници прописују. Катастарско Одељење не може, што се током

ових двадесет и четири године и доказало, да покаже резултате, најмање да је било у стању да изради планове, који би служили свима техничким пословима. *Ово особље треба да је добро плаћено*, јер са рђаво плаћеним техничарима, никад нису добијени подаци, које савремена техника изискује. Најбољи техничари ове струке из наше Краљевине треба да ту запослени у овоме одељењу наше престонице. Странцима овде није место, јер *ни у једној земљи странци нису урадили Катастар*. Сем овога особље треба да је телесно **здрavo**.

Г. проф. инж. Др. М. Андоновић, у својој књизи „регулација и нивелација насеља и паркова и катастар града Београда (Бранкова 23; цена 20 динара),“ ово вели:

Ми смо дакле мишљења, да се премеравање вароши може допустити само ономе **персоналу који се је специјалисао** за то, који је имао трогодишњу геометарску праксу бар такву да на основу ње може добити овлашћење за геометарске послове, који је сем тога био у школама у којима је учен да ради по катастарском правилнику (пруском, тј. оном који је преведен и прописан за Србију 1891. год.), а у тој трогодишњој пракси треба предвидети као специјалност **бар једногодишње учешће у варошким премерима** или — у лакшим случајевима учешће у целој премери мање вароши *код сиремнога шефа, који је био у стању премерити да доврши*.

Као консеквенца питања у способности за израду планова долази и питање: **ко може планове да контролише?** Решење овога питања је већ садржано у чл. 10. „Правилника о подели и делокругу струка...“ у коме стоји: „Овл. Инж. Геометри“ имају право „испитивања и прегледања геометарских радова и рачунања и оверавање истих“.

Овом је реченицом пут већ показан. Нису то ни Архитекти, ни Грађ. инж., ни Инспектори и Директори него **стручни инжињери геометри или геодети**, контролори, катастарски инспектори итд., они дакле — који имају *геодеску и теориску и практичну сирему за ње послове*, а својим радом и довољним бројем година праксе су доказали и показали да имају и довољно „воље и да су дорасли за ове врсте радова“.

Геом. Гласник (свеска 8., 9. и 10. за септембар 1928.) овако пише:

Неопходно отварање Геодеског Одсека је без дискусије, јер ни Дирекција Катастра нема завидан број дипломираних геометара, а инжењера геометара може се рећи и нема! А поред тога треба подвући још и то да *ни наша престоница нема свога катастара, који се не може ни остварити без довољног броја стручног особља*. По другим надлештвима геометарске послове већином раде неуки и незвани, који **нешто** из Геодезије знају, те тако озбиљних премера, по Катастарскоме Правилнику, има толико да се могу на прсте пребројати.

Правилник о подели и делокругу појединих струка овлашћених инжињера и архитекта, а на основи чл. 5. Привремене Уредбе о овлашћеним инжињерима и архитектама (Службене Новине Краљ. С. Х. С. 10 11. 1925., Бр. 258. — LXV.) ово прописује као посао:

10. Овл. инж. *геометара*: на пољу премеравања: *израђивање пројеката* и вршење геодеских радова у хоризонталном и вертикалном смеру, а *особито израђивање ситуација* и планова *са изохисама*, основа за поделу, комасација и ограничавање поседа, вршење картографских и фотограметријских радова, испитивање и прегледање геометарских радова и рачуна и оверавање истих“.

„Време“ (број 254, 21.10. 1928.) ово износи:

Студенти и стипендије. Од свих наших научних института, најбоље је, нема сумње, уређен Геодески Институт. Све потребне справе за вежбање, наставу и практичне радове, набављене су на рачун репарација. И овај је институт инсталиран у згради Новог Универзитета.

Али, ма да у Београду постоји тај Геодески Институт и Војни Геодески Завод, ипак на нашем Универзитету немамо Геодеско-културни Факултет. Тај факултет у целој држави постоји само на Загребачком Универзитету, где морају одлазити на студије и ђаци из Београда.

На томе факултету, у Загребу, у првој години једва ако студира око 30 студената. Разлог је прост: Загреб је скуп, група врло тешка а стипендије мале!

Зато је све до прошле године на томе факултету наша држава школовала једног студента — бугарског избеглицу. Рачунало се да ће се достојно одужити држави која га је школовала.

И он се заиста и одужио. Чим је дипломирао и стрпао диплому у џеп, сео је на воз и отишао у — Бугарску! Чисто бугарска благодарност, зар не?

Само да ли је неко крив, што је овај странац школован нашим парама, док се наши студенти, без пребијене паре и ичије стипендије, потуцају од немила до недрага.“

Да завршим ово питање: *Општина је београдска дужна да за своје катастарско одељење, које се мора одмах организирати пробере и награди особље;*

како би имала:

особље са практичним и фактичним квалификацијама;

а ради овога:

општина треба да школује о своме трошку извесан број инжињера и геометара; јер је:

Геодезија скуп примљених (а не измишљених) метода, које треба у танчине познавати!

Примедба.

Нека ми је допуштено да објасним извесне ствари, које у досадањим чланцима, по писању стручних прилога за историју Катастра О. Б., нисам тангирао. Ова је примедба неопходна. У Б. О. Новинама до сада, под мојим потписом, објављено је девет чланака. У свима су третирана питања Катастра О. Б. Наслови су н. пр. били: грађа, прилози, подаци, etc. Извесан број техничара, доставили су своје мишљење. Овако, н. пр., гласи њихова

Критика:

„Са она прва два чланка у Б. О. Новинама сам изненађен. Онај уводни чланак особито звучи. Туче као маљем, па све у главу; зна се кога: „ко неће по правилнику“. Онај историјат без коментара је особито zgodан и занимљив. Ма да се чланци односе на Катастар О. Б. ипак су општијег значаја...“

Или:

„Честитам ти на агилној пропаганди по питању Катастра, коју водиш и жели успех“....“

Или:

„Са највећим интересовањем пратим у Б. О. Новинама Ваше чланке о Катастру и нивелману Београда, који показују на неоспорну дубину познавања свију предмета, који спадају у ту велику и значајну област“...“

И т. д., и т. д...“

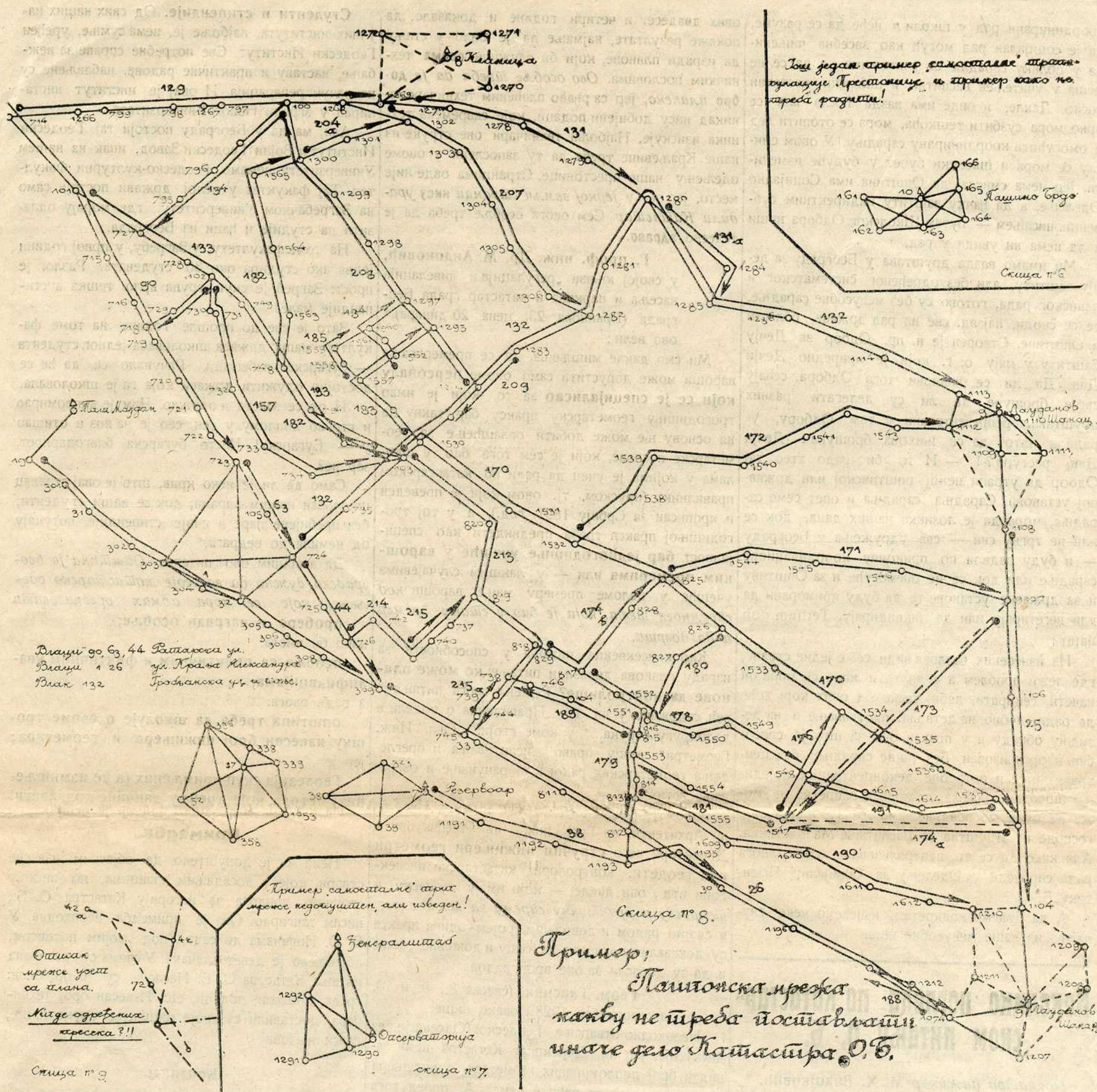
После овога треба се скренути ова

Пажња:

У објављеним чланцима прикупио сам извесна акта која показују како се радило. То сам учињено у намери да се увиди да тако више не треба чинити. Пошто наведени документи ово јасно

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

сами казују, то сам их остављао обично без коментара. Сви цитати су потпуно тачни. Објавио сам само онда податке ако сам их имао лично у рукама. По причању или чувењу нисам се руководио. Према овоме сваки читалац имаће верну преставу досадањих радова. Сем овога упутио сам у којим се књигама, чланцима, расправама налазе стручна мишљења по заинтересованом питању. Можда би могао који строжији критичар да примети како чланци нису писани хронолошким редом. Када се забележе речи г. проф. инж. Андоновића, из експертизе о Катастру О. Б., који у своме закључку пише: „да би се хаос у Катастарском одељењу расчистио“, онда је одмах јасно да је чак било и немогуће другаче писати. Међутим, ја ћу на крају својих чланака дати

Садржај

Који ће тачно означити ред по коме треба пасусе свих регистрованих чланака сложити. Добар техничар, пошто сам дао и више прилога за извесне делове, умеће и сам по реду да чита.

Како се већ више година занимам искључиво кат. питањима (и као инжењер који је дипломирао Геодезују) то, после агилног рада у Геом.

Удружењу (уређивање Геом. Гласника и нарочито Календара Геом. Гласника), а сада као преставник клуба геодеских инжењера, позван сам да се заложим како би се питање Катастра Престонице једном већ решило. Стога сам се подухватио овог незахвалог посла, и ако ћу се, можда, извесним, садањим или бившим, факторима замерити. Али, ипак „стојим на биљези“. Иначе, сваки мислени техничар, који ради на добру Београда, и уздицању наше струке на достојну висину, до сада се, као што се види, похвално изразио.

Сем овога сматрам да је нама, млађим људима, света дужност да искоренимо сву рђаву праксу, која је била, у неколико, у нашој струци одомаћена. Остарели, преживели, тј. бивши шефови, некадањи преставници, добри или рђави, нека не подгревају пропале идеје, које се у пракси рђавим показале. Нарочито нека се не побуђују једино ради својих личних интереса т.ј. да би покушали да обнове свој положај, јер су такве ствари увек провидне. Нека се држе администрације, зашта се одређују, и где ће нам, веровно, још по нешто и добро дати. Ми се иначе скупљамо под заставу са познатом девизом:

*Рад на научној основи;
Практичне и фактичне квалификације*

(нарочито шефа)¹⁾
И особље материјално осигурано.

И као што у Београду чувена турска калдрма није могла да послужи као носач за асфалт, исто тако неуспела основа у Катастру О. Б. не може се употребити за савремен успех у Катастру О. Б. (Ово тврди и само особље). Докле се зло не излечи добро неће напредовати. Стога сам, скоро увек пледирао, да се угаси досадања организација рада, која није на научној основи, јер при чкиљавим њеним успесима:

Београд је још увек без Катастра!
На нама је (геометрима, геодетима, геодеским инжењерима) да ово и изведемо. Ма да знамо да је доба сваке пропаганде врло тешко, ипак морамо, као позвани борци, да се ангажујемо: *да Београд има свога Катастра!*
Ми своје чинимо, стручно и одважно, колико год можемо и умемо, макар ово и не ласкало извесним, бившим величинама (како смо обавештени). На надлежнима је да кажу своју реч, јер *Београђани одавна очекују Катастар!*
Београд, 1928. *Ing. М. Х. Видојковић*

¹⁾ Иначе, ако нас у овоме случају првенствено тиче Катастар О. Б., онда место шефа могао би исто тако да врши дужност и који нестручан — кмет!

Рад Општинског Одбора

XXXXV. — Друга Редовна Седница Одбора Општине Београдске, одржана 16. октобра 1928. год. у 6 часова по подне.

Председавао Председник г. Д-р Коста Кумануди.

Деловођа, Драгутин Ј. Ранковић.

Од одборника били су г. г.: Влад. М. Петровић, Момир В. Митровић, Јован Дравић, Васа Лазаревић, Милутин Станковић, инж. Мил. М. Аћимовић, Прока Илић, Бог. М. Јовановић, Стеван Стефановић, Давид Николић, инж. М. Сокић, А. Станојевић, Мих. М. Живанчевић, Лука Јевремовић, Јов. Гавриловић, Т. Ђ. Цинцар-Јанковић, Драгић Павловић, Свет. А. Ивковић, Д-р С. Марковић, Мил. Ст. Цветковић, П. Кара-Радвановић, Милорад Пантић, Д-р Дан. Љ. Катић, Мил. С. Добросављевић, Д-р Страш. Љ. Милетић, Д-р Б. Пијаде.

1.

Прочитан је и примљен записник претходне седнице.

2.

Пре прелаза на дневни ред одборник Јован Гавриловић пита Г. Председника да ли му је познато да су пре неколико месеци акције Баталаке нуђене Чиновничкој Банци по 4.000,— дин. комад, а Општина их сада купује по 12.000,— динара.

Г. Председник одговара да му није познато и да ће извидети.

3.

Одборник г. Димитрије Наумовић извештава да ће бити на путу десет дана и за то време неће моћи да присуствује одборским седницама. Одбор ово прима к знању.

4.

Прочитан је предлог АБр. 19900 који гласи: Да се за потребе Електричне Централне набави и то:

2000 вагона лигнита од по 10 тона од фирме „Раоник“ рудника „Св. Петар врста угља 150 фр. Шаран 1:270,— динара;

Од фирме „Дунав. Кред. Завод“ рудника Св. Петар врста угља равни количина 150 фр. Шаран 1.270,— динара;

Од фирме „Пожар. Руд. Друштво“ рудника Кленовник врста угља равни 750 фр. Кеј 1.140.— динара;

Од фирме „Пожар. Руд. Друштво“ рудника Кленовник врста угља равни количина 750 фр. Шаран 1.535,— динара;

Од фирме „Вајферт“ А. Д. рудника Костолац врста угља равни количина 700 фр. Кеј 1.150,— динара;

Од фирме „Веља Томашевић“ рудника Пркосава врста угља количина 150 фр. Шаран 1.500,— динара;

Од фирме „Александар Трифунац“ рудника Ресава врста угља количина 50 фр. Шаран 3.250,— динара;

Од фирме „Рад. Микић“ рудника Ресава врста угља равни количина 50 фр. Шаран 3.250,— динара.

800 вагона мрког угља од 10 тона

Од фирме „Руд. Угља у Алексинцу“ рудника Алексинац врста угља дупл. пран од 1-30 мм. количина 150 фр. Шаран 2.900,— динара;

Од фирме „Карбон“ А. Д. Сарајево рудника Кукавица врста угља орах количина 200 фр. Шаран 2.400,— динара;

Од фирме „Трбовље Угљ. Друштво“ рудника Трбовље врста угља орах-грах количина 300 фр. Шаран 2.450,— динара;

Од фирме „Рудар“ В. М. Јовановић рудника Какањ врста угља орах количина 150 фр. Шаран 2.715,— динара.

По овоме предмету говоре:

Г. Аца Станојевић: У угљеној политици показује се оклевање и тежња да се и политички обзир задовоље. Цене су високе а нарочито кад се узме у обзир понуда „Немање“ по којој угљане би коштао више од 1.800,— динара са свима трошковима. Налази да треба имати посла само са једном или две врсте угља. У интересу Централне гласаће за предлог.

Председник: Угљане се не узима ради задовољења лифераната него ради обезбеде да ће лиферација угља бити извршена на време. По понуди „Немање“ Управни Одбор је решио, да се мајдан узме, али да се прво испитају правне околности нарочито у погледу обезбеђења. То питање сада је пред Касационим Судом и треба сачекати његову одлуку.

Г. Драгић Павловић: Чини ове напомене: 1.) Греша се што се узима у обзир Рудник „Ракова Бара“, који се искључује из сваке лиферације. 2.) Нисмо сигурни да се лиферују тачне количине. Предлаже да се подигну две три ваге за мерење. Угљари пристају да сами подигну те ваге а Општина да им доцније плати од мерине.

Г. Председник: Изјављује да ће се питање кантара решити и да има више понуда.

Г. Стаматовић: Изјављује да је угљане из Рудника „Ракова Бара“ скуп и да се зато не узима у обзир.

За овим је Одбор поменути предлог АБр. 19900 примио.

6.

По предмету калдрмисања Немањине улице прочитан је предлог АБр. 20719 који гласи:

„Да се усвоји предлог Саобраћајног Одељења о примању разлике од 74.936,72 дин. за калдрмисање Немањине улице на делу од Милоша Векиког до Ресавске, а која разлика потиче услед тога што је Министарство Грађевина осетно снизило цену предрачуна састављеног у Техничкој Управи. Према томе ову суму од 74.936,72 дин. Општина прима на себе да је исплати, ако се та разлика пригодно извршења радова буде показала.

По прочитању овога предлога г. Председник износи детаље и моли да се овај предлог прими.

По овом предмету говорили су:

Г. Милан Аћимовић: Детаљно је објашњавао овај предмет и молио да се прими.

Г. Јован Гавриловић: Цене су прошле године биле врло скупе, обраћа пажњу да се у Босанској Банци цене обрачунавају по најнижим ценама плус 5% зараде.

Председник: Увек се држимо уговора и узимају се у обзир и данашње и прошлогодишње цене

Г. Тома Цинцар-Јанковић: Примећује да се овај не врши из зајма него из Калдрминског Фонда.

Г. Милић Сокић: Не треба много размишљати па се уверити да је лицитација најправилнији пут. Техничка Управа требала је на време да има елаборат ове улице. Неспособност Техничке Управе довела је до овог начина вршења послова услед чега имамо извесне нелагодности. Стање у Техничкој Управи неиздржљиво је јер се свуда налазе заменици, који не смеју примати већу одговорност на себе. Директор г. Вуловић је слаб и због тога послови трпе уштрба.

После овога поменути предлог суда АБр. 20799 Одбор је примио.

6.

Предмет о калдрмисању улице Војводе Глигора скинут је са дневног реда. Г. Председник је изјавио да се то чини за то што се ове године не може радити. За зимус ће се провизорно омогућити саобраћај.

7.

На предлог АБр. 20370 Одбор је решио:

Да се закуп зграде у којој је смештено Централно пријавно Одељење Управе Града Београда (Страхињина Бана бр. 58) продужи без рока. Рок 1. мај и 1. новембар са месечном киријом од 7.000,— динара.

8.

На предлог АБр. 19169 Одбор је решио:

Да се за потребу Управе Варошке Трошарине набави 10.000 (десетхиљада) комада трошаринских монополисаних признаничних књига, приложеног текста и формата, с тим да свака признанична књига има своју нумеру и серију. Свака оваква књига имаће 100 признаничних листова у дупликату, коричена у меком повезу, са дуплим нумерисањем. Дупликат признанице биће перфорисан. Свака књига биће перфорисана уз то на два места ради провлачења канапа и потврде о броју листова од стране Управе Трошарине.

Ова набавка има да се изврши код Државне Штампарије, с тим, да Општина сваког тромесечја повлачи по 2.500 књига, чију ће вредност по испоруци одмах платити Државној Штампарији, тако да се сва поручена количина од 10.000 књига изузме у току 1929. год.

9.

На предлог АБр. 16590 Одбор је решио:

Да се члановима и деловођи комисија одређених за процену имања у циљу регулације, исплаћује из касе општинске на име награде сваком по 200,— (две стотине) динара од изласка, с тим до половину ове суме Општина наплати у корист одг. буџет. партије приликом ликвидације експропријације одн. апропријације

Издатак цада на терет буџет. парт. 41. поз. 1. до одобрења буџета за 1929. год где ће се предвидети специјална позиција за ову сврху.

10.

На предлог АБр. 20381 Одбор је решио:

Да се из магацина „Текија“ уступи г. Владимиру Рогићу, десетару Општине Града Београда и то:

1 врата мала стаклена

1 „ сред. „

1 оквир без стакла

40 комада старих дасака, све за укупну суму од Дин. 440.—.

11.

На предлог АБр. 17960 Одбор је решио:

Да се два комада шлепова издаду под закуп Заваћилу и Другу за цену од 100 000,— динара годишње, рачунајући од 1. новембра 1929. год Кирија да се плаћа месечно у напред.

12.

На предлог АБр. 20382 Одбор је решио:

Да се по предлогу Парног Купатила и мишљења одређене комисије П.К.Бр. 198 од 29. VIII. 1928. г. расходује следећи материјал пошто је исти дотрајао и то:

39 комаде пешкира и

67 комада чаршава.

13.

На предлог АБр. 18794 Одбор је решио:

1. Да се предузимачу III групе радова, за постављање камених ивичњака на бетонској подлози призна и цена по 24.76 дин по једном дужном метру; и

2. Да му се за разбијање старих бетонских тротоара призна резидирана цена од 3.60 дин по 1. квадратном метру.

14.

На предлог АБр. 18950 Одбор је решио:

Усваја се мишљење Техничке Секције које гласи:

„Техничка Секција је мишљења, да ширина

Таковске улице потпуно је довољна 22.02 м. пошто је иста само трансверзална веза Топчидерског краја са Панчевачким мостом, од које се разилазе друге саобраћајне везе на све стране. Део Милоша Великог од Краља Милана до Краља Александра улице је 22.00 м. ширине и могла би да се задржи иста ширина и Таковске улице по целој њеној дужини. Техничка Секција предлаже да се задржи данашњи правац Таковске улице и у делу код Народне Скупштине са ширином од 22.00 м. са уређењем парка око Скупштине према приложеном плану“.

Техничка Секција усваја примедбе Министарства Грађевина коректуре регулационе линије Таковске улице.

15.

На предлог АБр. 18791 Одбор је решио:

„Да се Управа Државне Болнице ослободи плаћања гробљанских такса за она умрла лица из Београда која су сиромашног стања, јер би за њихову сахрану и гробље сносила трошкове Општина Београдска да су умрла у свом стану. За сваки поједини случај доносиће решење Општински Суд“.

16.

Предмет о отварању нових улица на имању Браће Ђорђевића скинут је с дневног реда да би се могли прикупити још неки подаци.

17.

На предлог АБр. 20380 Одбор је решио:

Да се за потребе Дома Стараца и Старица набави и то:

500 метара платна за пешкире

700 „ платна за чаршаве

300 „ зимског штофа за израду зимског одела и шајкача.

Набавку да изврши Економно Одељење на терет партије 23. позиције 2. буџета за 1928. год.

17-а.

Прочитан је предлог АБр. 11888 да се К. Н. З. Поповићу врати 67.425 — дин. неумесно наплаћене тротоарске таксе.

По овоме предмету говорили су:

Г. Васа Лазаревић: Каже да је овај предмет два-три пута био пред Правном Секцијом и да је она дала мишљење да ту таксу треба вратити. Исто то мишљење дала је и Финансијска Секција. Износи историјат овог предмета и налази да је Поповић у праву.

Г. Драгић Павловић: Изјављује да Поповић нема доказе да му ова сума припада и због тога га треба упутити на спор.

Г. Д-р Страшимир Милетић: Тврди да Општина није узела односни материјал јер је он заузимао велику кубатуру. Поповића одбити од тражења.

Г. Павле Кара-Радовановић: Материјал је уклоњен по наредби полицијске власти и однет је у Возви Парк који га је доцније употребио за општинске потребе.

Кмет г. Крстић. Детаљно износи историју овога предмета с мишљењем да таксу треба вратити.

По свршеној дискусији Одбор је решио да се Поповић одбије од тражења пошто је предмет судског спора.

Против је гласао г. Павле Кара-Радовановић.

18.

Предмет Бошка Радовановића скинут је с дневног реда.

19.

Жалба Драгомира Матића, помоћника старешине Трошаринске Станице изјављена на пресуду Општинског Суда којом је кажњен десетодневном платом и половином личног додатака

за несавесно вршење дужности, — одбијена је и пресуда оснажена.

20.

На предлог АБр. 20376 изабрати су и то:

За главног татора Саборне Цркве Божидар Добошаревић трговац, а за помоћнике г.г. Милан Касарски, Директор Београдске Задруге, Јован Бартош, трговац, Сава Спасић винар и Ранисава Комадић трговац.

У Цркви Св Александра Невског за другога татора Драгутина Васиљевића кројача.

21.

На предлог АБр. 17476 Одбор је решио: да се за потребе Саобраћајног Одељења одобри набавка и то:

9 комада гума за аутомобиле теретне од фирме „Смајта“ по цени од 3.940 — дин по комаду са попустом 5% што стварно износи 3.743 дин. по комаду; и

9 комада гума за теретне аутомобиле од фирме Нир-ист по цени од 3.600 — дин. од комада.

22.

Прочитан је предлог АБр. 20560 да се инжењеру г. Милораду Миливојевићу исплати 33.500 — динара за израду калдрме у Радничкој улици.

По овом предмету говорили су:

Г. Јован Гавриловић: Сматра да г. Миливојевић нема права на ову суму и да Општина није имала никакве везе са тим послом. Није постојало ни решење да се та улица ради нити је г. Миливојевић био овлашћен да је ради. Налази да је ово чисто партијска ствар.

Г. Васа Лазаревић: Расматрао је добро овај предмет и дошао до убеђења да је ствар правилна и да ову суму треба платити г. Миливојевићу. Излаже како је Радничка улица рађена и тврди да је ондашњи Општински Суд знао на који се начин ова улица ради.

Кад је и Техничка Секција већином гласова решила да се та сума плати онда и Одбор треба то да прими.

Г. Милутин Станковић: У овој ствари треба да се руководи осећајима правичности. Постојало је усмено обећање ондашње Општинске Управе да ће Општина учествовати у накнади трошкова за израду ове улице. Морални обзир налажу да се исплата изврши.

Ј. Д-р Данило Катић: Г. Миливојевић је тај посао радио као предузимач сопственика који су му платили. Наводи изјаву г. Миливојевића да он ту суму тражи као пуномоћник тих сопственика. Сматра да њима и треба дати ову суму а не г. Миливојевићу.

Г. Михајло Живанчевић: Тражење г. Миливојевића лишено је правног основа и он на накнаду нема права. О сентименталним разлозима или поклону не може бити ни говора. Он је тај посао радио као предузимач грађана и од њих се за свој труд наплатио. Грађани треба сами да се обрате Општини ако имају права на какву помоћ.

Г. Тома Цинцар-Јанковић: По закону о Рачуноводству г. Миливојевић нема права на ову суму. Мисли да ни Главна Контрола такав издатак не би признала.

Г. Павле Кара-Радовановић: Наводи разговор који се у оно време у Општини водио и чуо је за обећање да ће се помоћ дати. Не треба се обазирати на формалности већ ако је ова сума заиста утрошена треба је накнадити.

Г. Васа Лазаревић: говори поново о овом предмету и даводи да у оно време није било довољно средстава за израду те улице и онда је г. Миливојевић и свој новац дао.

Г. Јован Дравић: Зна да су грађани тражили да се та улица ради, јер је било од велике важности по саобраћај. Сами грађани скупили су но-

вац и радили ту улицу. Верује да је г. Миливојевић дао свој новац и онда је право да му се исти врати.

Г. Д-р Страшимир Милетић: У актима нема ни плана ни предрачуна ни решења судског. Г. Миливојевић нека тражи новац од грађана ако на исти има права.

Г. Мих. Живанчевић: г. г. из већине залажу се за приватне интересе.

Због овакв речи ствара се ларма и г. председник изјављује: ако је приватан интерес оправдан, г. г. имају права да се за исти залажу.

Г. Сокић: у своме говору каже да он са г. Миливојевићем не говори и да због тога не би ни тражио реч. Али због извесних говора својих другова узима реч јер они погрешно тумаче неке ствари. Пристаје да да писмену обавезу да ће платити Општини ако је ма који суд буде осудио да ову суму плати. Цитира цифре новца који су поједини грађани дали за израду калдрме. Г. Миливојевић није имао разлога да даје новац за рачун богаташа. Ова сума не сме се дати ни за то што Главна Контрола не би дала визу за овај издатак. Општина није учествовала у раду и нема решења Суда нити техничког елабората. Милувојевић се може обратити за накнаду симо грађанима а не и Општини, Налази да би надзорна власт поништила овакву једну одлуку.

Г. Павле Кара-Радовановић: Одговара г. Живанчевићу на његове алузије. Никад се неје огрешо о своју дужност и интереса Општине. Ако је нешто урађено онда треба да се и плати без обзира на то да ли има писменог тртга.

По свршеној дискусији председник ставља овај предлог на поименично гласање За предлог да се исплата изврши гласало је 9 одборника и то: Влад. Петровић, Јован Дравић, Васа Лазаревић, Милутин Станковић, Прока Илић, Стеван Стефановић, Светислав Ивковић, Милорад Пантић и Милутин Добросављевић.

Против предлога гласало је 9 одборника и то: Милић Сокић, Михаило Живанчевић, Лука Јевремовић, Јован Гавриловић, Т. Ђ. Цинцар-Јанковић, Д-р Сима Марковић, Милан Цветковић, Данило Катић и Д-р Страшимир Милетић.

Уздржали се оз гласања г. г. Милан Аћимовић и Павле Кара-Радовановић

По свршеном гласању г. председник предлаже да се предмет сматра као не решен и Одбор то усваја.

Седница је закључена у 9 часова у вече.

Шта ћемо са служавкама?

Овом је Одељењу упућен путем једнога кварта следећа представка:

„Марија Обреновић, родом из Београда, *стара 61 годину служила је код мене од 1897. године*. До рата је могла вршити послове, од рата иако је била недовољно способна, да врши службу ипак сам је држао, 19. децембра прошле године ударила је капља (парализа) и одузела јој се цела лева страна и обе ноге, однета је у болницу. На лечење где је била три месеца и потом је болница донесе код мене у кућу с тим да се после три месеца понова јави болници на лечење. Кад је било време упутуо сам је понова у болницу али је болница није хтела да прими већ ју је понова донела у моју кућу. Од марта месеца, како је враћена из болнице, стално је код мене *на шерењу*. Мени је више немогуће да је парализовану са одузетим ногама (непокретну) негујем, јер сам и сам слаб и стар, а тако исто и моја жена, то молим *кварт* да Марији Обреновић која је *сиротиног етњања издејсћивује склочишће*.“

Интересантна и поучна чињеница из практичнога живота, да једна служавка после тридесетогодишњега вернога службовања код једнога рентијера — свакако је верно служила

свога господара, јер иначе не би могла бити у кући 31 годину шаље се путем кварта, када је потпуно изнемогла и болесна, у склониште.

Кварт је упутио горњи случај следећим текстом:

„Пошто је молиоц стар човек то је неспособан и себе да негује, а ова баба по све сирота и болесна, те ми је част молити за дејство да се прими у Дом Стараца, како се не би десио случај да на улици умре.“

Напомињемо, да је потписник рентијер и имућан човек и да има децу самосталну, са одговарајућим приходима. Свакако овај послодавац није уписао своју служавку у Окружни Уред и није се постарао за доба њенога рада да своју служавку у случају болести и старости осигура. У оваким сваким случајевима, који нису, на жалост, у Београду ретки, не би смела и Општина да прими на свој терет старице, јер је право и по хришћанском учењу умесно да је послодавац у Дому Стараца и Старица издржава. плаћајући за њу.

Важно је, међутим, да овакви конкретни случајеви очигледно и јасно доказују потребу и у круговима служавки да је у интересу њиховсм да их послодавац пријављује Окружном Уреду за Осигурање Радника, како то закон прописује, те да се што пре омогући не само у случајевима болести неге и издржавање за случај боловања радница и радника, већ и да за издржавање за случај изнемоглости и старости. ступи на снагу законски пропис Закона о Осигурању Радника.

Ми овај случај само региструјемо и као нови апел упућујемо свима хуманим и социјалним друштвима у Београду, да би се свако друштво у своје делогругу, у кругу својих чланова, узели да се Закон о Осигурању Радника извршује и да се бар за будуће избегну оваки случајеви као што је оно горе наведени. Пријава и одјава служавки може се вршити и поштом.

Из Одељења за Соц.
Политику О. Б.

Рад Општинског Одбора

46. — друге редовне седнице Одбора Општине Београдске 26. октобра 1928. год. у 6 часова по подне.

Председавао кмет-правник г. Витор Крстић. Деловођа Драг. Ј. Ранковић.

Од одборника били су г. г.: Владимир Штерић, Мих. М. Живанчевић, Т. Ђ. Цинцар-Јанковић, Д-р Сима Марковић, Драгић Павловић, Шемајо де Мајо, Д-р Дан. Љ. Катић, Јов. Гавриловић, Васа Лазаревић, М. Пантић Давид Николић, Дим. В. Грудић, Стефан Стефановић, Богољуб Јовановић, Дим. Наумовић, Јов. Дравић, М. Б. Ђорђевић, Прока Илић, М. Станковић, Светислав А. Ивковић, Илија С. Илић, Благоје Т. Недић, А. Станојевић, М. Стевановић, инж. М. Сокић, инж. Мил. М. Аћимовић, Мил. С. Добросављевић, Рад. М. Гавриловић, Д-р Б. Пијаде, П. Кара-Радовановић, Драгољуб Миловановић и Т. Здравковић.

1.

Прочитан је записник претходне седнице.

Г. Јован Гавриловић каже да између председника г. Куманудија и опозиције постоји споразум: да када на једној седници кратка питања не дођу на дневни ред да се на идућој седници ставе на прво место. Тражи да одмах после треће тачке дођу на дневни ред кратка питања Налази да има извесних радова и то неправилних и да Општински Суд те неправилности треба да спречи.

Кмет г. Крстић: Споразум му није познат али верује да он постоји. Мисли да кратка питања нису унета зато што је г. председник спречен да овој седници председава, а он се међутим не-

обично интересује за кратка питања. Обавестиће о томе г. председника.

Г. Јован Гавриловић: Понова тражи да кратка питања дођу иза треће тачке.

Председавајући г. Крстић: Изјављује да је то немогуће јер г. Председник жели да их чује и да усмен одговор. Обавестиће г. Председника и замолиће га да стави кратка питања идуће седнице.

Већина прима ово објашњење а опозиција је против истог.

Деловођа г. Ранковић: чита молбе за пријем у чланство.

Г. М. Сокић: Примећује да је председавајући питао Одбор да ли прима његово објашњење али није ставио питање на прочитани записник. Хоће да каже две три речи поводом записника.

Председавајући: Сад прелазимо на дискусију о записнику.

Г. М. Станковић: Сећа се раније, кад није било стенографа да је један господин из опозиције тражио да записник буде што потпунији, пошто је то једини докуменат рада на одборској седници. Али сада кад имамо стенографа он мисли да би записник могао да буде много краћи н.пр. довољно би било рећи: говорио је тај и тај, решено то и то. Иначе би записник био претворен у стенографске белешке и цела би седница прошла у читању записника. Уз то седници присуствују представници јавнога мишљења који све износе у новинама.

Г. Д-р Сима Марковић: Добацује да штампа износи само оно што говори већина а не и оно што говори опозиција.

Г. М. Сокић: Позива се на праксу да се приликом дискусије о записнику може ради потпуности дати обавештење и о другој ствари. Користи се тим и даје обавештење по предмету инж. г. Миливојевића о коме је решавано на прошлој седници. Допуњује свој говор на прошлој седници и каже: да је цело право г. Миливојевића засновано на факту да је он био предузимач. Обавестио се и изјављује: да г. Миливојевић код Инжињерске Коморе није регистрован као предузимач Такође није регистрован ни код Занатске Коморе и затим, да није имао протоколisanу фирму. Према томе он није био предузимач и односни посао радио је као приватни инжињер. Тражи да то уђе у записник.

Г. Д-р Страшимир Милетић: Не слаже се са тим да записници буду кратки, већ да буду опширни у толикој мери да не буду стенографске белешке. Записници треба да обухвате суштину а не детаље. Записници треба да се састављају искључиво на основу стенографских белешака, скраћено и потпуно тачно. Гласаће против овог записника.

Г. Мих. Живанчевић: И он говори против записника и каже да је његов говор са прошле седнице рђаво забележен, Он је приметио да су нека г. г. у својим говорима истакла нешто што ја противно општинским интересима. Ни из далека није имао намеру да вређа. Или да се у записник уноси све или да се даје кратак извод аргументације говорника, или да се обухвате одлуке и да се именују говорници који су били за а који против. Пошто постоје Општинске Новине поред записника треба штампати и стенографске белешке.

Г. Д-р Сима Марковић: Подсећа на једну одлуку одбора коју је примио и г. Кумануди да записник мора да буде верна слика рада Општинског Одбора. Ови записници нису слика нашега рада, Стенографске белешке треба водити на начин како се ради у Народној Скупштини.

Г. Павле Кара-Радовановић: Записник треба да буде огледало свега онога што се ради и да буде докуменат само не фалсификован. Тврди да је и непоштено и неморално што су укинута стенографске белешке и да је исто тако непоштено и неморално што се записник овако ради. Деловођа води записник онако како му се нареди.

Тражи да се записници воде као и раније што је било.

Г. Васа Лазаревић: Извесни говорници, говорећи о записнику учинили су велику неправду кад су говорили о начину састављања записника. Пре извесног броја месеци записници су били рђави, али сада записници се воде добро. Ако би ко требао да буде незадовољан то треба да буду одборници из већине чији се говори уносе у записник скраћено а говори опозиције опширно. Мора се признати да су садањи записници далеко бољи од ранијих. Слаже се са примедбом г. Симе Марковића да би стенографске белешке требало штампати. Примедбе г. Павла експанзивне су природе и нису на своме месту.

Г. Тома Цинцар-Јанковић: Напомиње да кад су они били на управи да су имали стенографе. (Из већине добацују: Па ево и ми имамо). Кад се записници не воде добро онда се не могу доказати поједине ствари, нарочито кад се они не воде по стенографским белешкама. Почине да говори о дешком камену али га председавајући прекида јер о томе сада није реч. Тражи да се дају стенографске белешке те да се зна ко је шта казао и да се види шта се ради (Жагор).

Председавајући: ограђује се од примедбе г. Павла да се записник пише из непоштених побуда. Прима конкретну примедбу г. Живанчевића и она ће ући у записник са оном исправком. Суд ће се постарати да у записник уђе из говора одборника оно што је битно и главно. Оглашује да је записник примљен.

Г. Шемајо де Мајо: Ко врши деобу барака на Цветном Тргу?

Председавајући: О томе ће се говорити кад буду кратка питања

Г. Јован Гавриловић: Морате да дате то објашњење. Шта је са Баталаком?

Председавајући: Одговарати не морам него хоћу. Деоба барака још није завршена и исту ће извршити Суд. О питању Баталаке одговориће г. Председник.

Г. Јован Гавриловић: Сматра за дужност да изјави да г. Крстић газди одборничко право. Одборници имају права да код сваке тачке траже реч. Председавајући недопуштв да се говори о саопштењима. Наводи да се одборници из опозиције не позивају у седнице секција. Протестује што није одговорено на његово питање о акцијама „Баталаке“.

Председавајући: Не може да одговори јер у ту ствар није посвећен. Зна да се г. Председник поводом тога питања интересовао и распитивао и он ће на исто одговорити. (Упада Павле Кара-Радовановић и ствара се граја). Да констатујемо да се не да да радимо па да идемо кући (Р. Гавриловић: Ко је дао бољи доручак и бољу цигерицу тај је добио место). Не можете боље сазнати са улице.

Г. Шемајо де Мајо: Због тога што није објашњење дато у почетку о баракама изазвана је дискусија од читава два сата. Протестује што се кратка питања по пет шест седница не стављају на дневни ред. Пита ко врши поделу барака на Цветном Тргу.

Председавајући: Поново изјављује да то питање дефинитивно још није решено.

Г. Павле Кара-Радовановић: Подсећа да је на ранији његов предлог решено да деобу врши Месарско Удружење. Тражи да се нађе та одлука. Тражи да вечерас Одбор поново реши, да се та деоба уступи Месарском Удружењу.

Г. Д-р Страшимир Милетић: Да би се избегле злоупотребе био је уведен систем да се бараке додељују путем коцке. Међутим десило се да су неки и мимо коцке добијали бараке. Ово питање треба да реши Одбор преко Пијачне Секције.

Г. Васа Лазаревић: Жели да да изјаву, реч не тражи јер сматра да на њу нема права. Ми се апсолутно не слажемо с тим да мењамо дневни ред на начин који опозиција хоће

допустити да мањина мења дневни ред. Иначе у знак протеста ми ћемо изаћи.

Председавајући: Слаже се са г. Лазаревићем да се дневни ред не може мењати. Из пажње према г. Шемају он је пристао да да изјаву о деоби барака на Цветном Тргу. Изјављује да то питање није дефинитивно решено и да ћа се решити како то захтевају интереси општински и закон налаже.

Г. Д-р Страшимир Милетић: Говори о трећој тачци дневног реда: пријем у чланство. Хоће да види који су ти и какво им је занимање (узима списак). Предлаже да се скине с дневног реда, јер је предмет упућен без икаквог спровода.

Г. Васа Лазаревић: Слаже се са тим да се скине с дневног реда јер је поднет обичан списак (није то обичан списак, видите акта додајују из већине.) Г. Лазаревић разгледа сва акта и онда поново изјављује: Овај списак то је само потсетник а иначе на свима молбама постоји решење. Списак је направљен само за то да се не би морале све молбе претурати и читати.

Председавајући скида с дневног реда.

Деловођа чита предлог Абр. 20738 који и: „Да се израда зграде за резервоар и компресоре на К-аници Општине Београдске уступи предузимачу Владимиру Јовићу из Београда као најнижем понуђачу за укупну суму од 295.447,42 динара“

Одбор свај предлог усваја

Деловођа чита предлог да се при асфалтирању Карађорђевој улици слој асфалта повиси од 5 на 7 см.

Г. Аца Станојевић: Тражи да с овај предмет упути Техничкој Секцији, пошто она о њему није решавала.

Председавајући: Суд је све учинио да се калдрмисање што пре изврши али решење тога питања није само у надлежности Суда него и Министарства Грађевина. Овде има само да се повећа дебљина асфалта са 2 см. Цена ће се утврдити по квадратном метру.

Г. Милутин Станковић: Истиче да се ова улица гради из Калдрминског Фонда. На лицитацији је тај рад примила једна фирма која је несразмерно била најевтинија. Али пошто та улица има велики саобраћај незгодно је да слој асфалта буде само 5 см. Он треба да се повећа али онда може испасти да та фирма буде скупља. Предлаже да се ради и даље, али да би манипулација била правилна да се обрачун о цени врши у споразуму са Техничком Секцијом.

Г. М. Сокић: Слаже се са објашњењем г. Станковића. Пита зашто то питање није решавано на јучерањој седници Техничке Секције. Сматра да ова ствар треба да иде у Техничку Секцију.

Председавајући: Скида овај предмет са дневног реда, с тим да се упути Техничкој Секцији.

Деловођа прочита предлог Абр. 21447 који гласи:

1. Да се израда инсталације централног грејања у згради мушко радничког склоништа у улици Милоша Поцерца уступи инж. Милошу Радојловићу за суму од 975.396,20 динара.

2. Да се израда инсталације централног грејања у згради женског радничког склоништа у Млетачкој улици уступи инж. Милошу Радојловићу за суму од 627.126,15 динара.

Г. Јован Гавриловић: Изјављује да објашњење које је поводом овог предмета дато није тачно. Најјевтиније је било предузеће „Топлота“ Обраћена му је пажња да је у Техничкој Управи удешено да се овај посао уступи г. Радојловићу и ако је он скупљи. Техничка Управа дала је цене Радојловићу, који је после накнадно поднео понуду. Г. Сима Марковић му је скренуо пажњу да је у Техничкој Секцији несумњиво у напред спремно да се тај посао уступи Радојловићу.

Сматра да се тако рсди зато, што је г. Радојловић јак партијски човек. Ова појава доказ је да у Техничкој Управи нису чиста посла и да ће се опозиција једном интерпелацијом обратити Суду и тражити преглед целокупног рада Техничке Управе.

Г. Д-р Данило Катић: Објашњава како је ово питање расправљено у Техничкој Секцији и и каже да ту нема ничег закулисног. Г. Гавриловић вероватно није довољно обавештен. Техничка Секција сасвим правилно је проценила ситуацију.

Г. Драгић Павловић: Стотине и стотине радника жељно очекују да се ове зграде доврше и то је врло хитно. Г. Катић тачно је представио ову ствар. Понуда г. Радојловића много је боља и зато је једногласно у Секцији решена — четири из опозиције а три из већине, да се овај посао уступи г. Радојловићу. Одбија инсинуације, и моли да се предлог прими.

Г. Д-р Страшимир Милетић: Налази да ова ствар није довољно проучена и да се лицитанти разликују у својим понудама. Техничка Управа није изнела мишљење машинских стручњака да ли је боље грејати топлотом водом или паром. (Д-р Б. Пијаде: Боље је топлотом водом). Пита ко уступа овај посао г. Радојловићу: Општина или Фонд? Овај посао могао би бити брже решен да су стручни референти дали све потребне податке Тражи анкету која ће извидети ту ствар.

Г. Д-р Сима Марковић: Изјављује да начин на који се послови свршавају заслужује најоштрију критику. Овде се води спор између Општине и Фонда о надлежности. Даље наводи, да се приликом лицитација не расписују технички услови него се траже понуде. То је рђава пракса која омогућава злоупотребе. И ако је начелно да се посао што пре доврши. Због изнетих разлога гласаће против.

Одбор већином гласова прима предлог Абр. 21447.

Деловођа чита предлог Абр. 19832 који гласи: „Да се израда другог таложника на савском водоводу код „Шест Топола“ уступи Предузећу А. Д. за водоградњу и Бушење из Београда за укупну суму од 345.405,32 динара“

Одбор овај предлог усваја.

Прелази се на повраћај кауције. Опозиција не допушта да се по њима решава и тражи закључење седнице.

Председавајући је противан и недопушта да мањина тероризише већину. Сматра да то није њено право.

По предмету повраћаја кауције Трг. Индустриској Банци говорили су:

Г. Драгић Павловић: Даје обавештење по томе предмету. Банка је имала један уговор а за ову годину потребан је нов. С тога се има вратити стара кауција а узети нова

Г. Страшимир Милетић: тражи да се поднесе уговор и нема ништа против ако је све извршено да се кауција врати.

Опет настаје жагор и председавајући закључује седницу у 9 ипо часова у вече.

БИБЛИОГРАФИЈА О БЕОГРАДУ

Саопштава Д-р Драгић М. Јоксимовић.

33) Попис кућа и станова у Београду од 6. новембра 1906. г. до 15. марта 1907. г. По налогу Суда Општине Града Београда израдио Драгиша М. Ђурић, управник Државне Статистике. Београд 1912. Штампарија „Меркур“ Милорада Стефановића, Стр. 190.

34) Цео Београд. Адресно-информациона књига за Београд, Земун и Топчидер. Уредник А. Суворин. Издање књижаре „Руска Мисао“ Л.

Звјерева Београд — Поенкареова улица 20. Ову књигу штампале су штампарије: „Застава“ Сулек — Јовановић и Богданов, „Графика“ и браћа Грујић — Нови Сад 1922.

35) Цео Београд Престоница. Адресно-информациона књига за Београд, Земун и Панчево. Уредник и оснивач: А Суворин. Београд 1924. Графички Институт „Народна Мисао“ — Добричина 47. Стр. 992.

Рад Општинског Одбора

(Свршетак седнице од 29. октобра 1928.)

5. Да се примени регулациона линија пројекције улице Ламартинове до Шумадијске улице за 10 метара на лево, како би улица секла само два имања а не четири како би било по регулацији Генералног Плана, чиме се Општини олакшава при извршењу те регулације.

16.

На предлог Абр. 19861 Одбор је решио: да се инжењеру Милошу Радојловићу врати кауција у суми 19.299,50 динара, која му је била задржана за израду димњака на новој кланици.

Председник саопштава г. г. одборницима да ће се 7. и 8. ов. мес. прославити пробој Солунског фронта и моли г. г. одборнике да овој свечаности присуствују. Једновремено саопштава да ће се у подне 7. ов. мес. свечано отворити нови део Калемегдана и открити споменик Мештровићевог Весника па моли да г. г. одборници такође овој свечаности присуствују.

У понедељак 8. ов. мес. биће реви на Бињици за г. г. одборнике биће резервисан један аутобус, који ће између 7—8 сати пре подне чекати код Славије.

Седница је закључена у 8.15 часова у вече.

НА ЗНАЊЕ

Како се у последње време многи грађани обраћају Статистичком Одељењу за уверења о поданству, то се овим скреће пажња грађанству, да оваква уверења могу добити само они, који су чланови Општине Београдске.

За обавештења о пријему у чланство обратити се секретару-пријавнику Статистичког Одељења Бранкова ул. бр. 2.

Пажња Грађанству

Услед рушења старе подлоге у коловозу и старом трамвајском колосеку у Краља Александра улице од Београдске до Гробљанске и целокупне нове изградње једног и другог, трамвајски саобраћај на том делу вршиће се са прелазом, о чему се обавештава грађанство ради знања и управљања.

Превозна цена: Кнеж. Споменик — Београдска ул. и обратно 1.— дин.

„Каменовић“ — Нови Ђерам и обратно 1.— динар.

Из Саобраћајног Одељења У. Т. и О.

Читајте „Београдске

Општинске Новине“